

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 48/50, Brno, zastoupený Mgr. Vítem Brožkem, advokátem se sídlem Slavíkova 1568/23, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, **za účasti osoby zúčastněné na řízení**: Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, zastoupený JUDr. Jiřím Hartmannem, advokátem se sídlem Sokolovská 49, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2013, č. j. 10 A 211/2010 - 129,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- III.** Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 7. 2010, č. j. 45225/ENV/10 1093/530/10, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Správy Chráněné krajinné oblasti České středohoří (dále jen „Správa CHKO ČS“) ze dne 9. 3. 2010, sp. zn. SR/0054/CS/09, kterým byla udělena výjimka dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) ze základních podmínek ochrany a ze zákazů uvedených v § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny pro stavbu dálnice D8 v úseku Lovosice - Řehlovice, a to: I. za účelem zásahu do biotopu silně ohrožených a kriticky ohrožených druhů živočichů (zmije obecná, mlok skvrnitý, ještěrka obecná, slepýš křehký, užovka hladká) a II. za účelem pěstování druhu jeřáb

český, s tím, že výjimka se vztahuje na úsek stavby: Sad pod Lovošem (km 50,5 – 51,75); údolí u Chotiměři (km 54,0 – 54,5); údolí u Radejčína (km 58,5 – 59,0); překlenutí Záhožského potoka (km 60,7 – 61,2); překlenutí Žimského potoka (km 62,7 – 63,0) na území Chráněné krajinné oblasti České středohoří (dále jen „CHKO ČS“).

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Městského soudu v Praze, přičemž navrhl, aby městský soud zrušil vedle rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí Správy CHKO ČS také Stanovisko EIA ze dne 15. 11. 1996, č. j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e. o. (dále jen „stanovisko EIA“). Rozsudkem ze dne 27. 3. 2013, č. j. 10 A 211/2010 - 129, městský soud žalobu v části směřující proti rozhodnutí žalovaného zamítl a v části směřující proti stanovisku EIA odmítl.

K námitkám poukazujícím na nezákonnost stanoviska EIA, respektive nezákonnost procesu, který vydání tohoto stanoviska předcházela, městský soud uvedl, že tyto námitky nebyly shledány důvodnými již v rozsudku městského soudu ze dne 12. 1. 2009, č. j. 7 Ca 99/2006 - 65, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 5. 3. 2003 změněné rozhodnutím ministra životního prostředí ze dne 14. 2. 2006). S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 1. 6. 2011, č. j. 1 As 6/2011 - 347, rozsudek ze dne 8. 9. 2011, č. j. 1 As 83/2011 - 565, a rozsudek ze dne 23. 6. 2011, č. j. 6 As 8/2010 - 323, všechny dostupné na www.nssoud.cz) městský soud doplnil, že námitka nezákonnosti stanoviska EIA je námitkou, kterou je třeba uplatnit v územním řízení. V dalších řízeních k této námitce přihlédnout nelze, a to ani v řízení o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Rozhodnutí o udělení výjimky je podle městského soudu navíc pouze podkladem pro navazující stavební řízení, není tedy samo o sobě rozhodnutím o povolení záměru, ale je pouze jedním z řetězcích se aktů.

Městský soud se dále zabýval otázkou, zda žalobou napadené rozhodnutí respektuje předchozí závazný právní názor soudu, jehož podstatou byla úvaha, že i v řízení podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny je třeba posuzovat, zda jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody. Zdůraznil však, že tento závazný právní názor byl následnou judikaturou Nejvyššího správního soudu (rozsudkem ze dne 23. 6. 2011, č. j. 6 As 8/2010 - 323, www.nssoud.cz) překonán, a proto žalobou napadené rozhodnutí nemůže trpět nezákonností ohledně úvahy o převažujícím veřejném zájmu. Městský soud navíc upozornil na to, že po vydání původních rozhodnutí o výjimkách (posléze zrušených) došlo v mezidobí k realizaci dílčích staveb, a tedy na celé trase dálnice D8 zůstává již jen několik málo úseků bez skrývky ornice, fakticky shodných s těmi, pro které bylo požadováno udělení nové výjimky. Správní orgány tudíž při vydání nyní přezkoumávaných rozhodnutí nutně vycházely ze skutkového stavu v době jejich rozhodování, tedy podle aktuálního stavu zjištěného „Inventarizačním průzkumem trasy dálnice D8 – stavba 0805 Lovosice – Řehlovice“, provedeným v červenci 2009 a zpracovaným prof. RNDr. V. B., CSc. V souladu s tímto podkladem, který je součástí správního spisu, provedla Správa CHKO ČS v rozhodnutí vyhodnocení výskytu jednotlivých druhů živočichů ve vztahu ke konkrétnímu úseku a následně se vypořádala s připomínkami žalobce, které v řízení uplatnil.

Městský soud dále neshledal důvodnou námitku žalobce, že při udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny nebyla zohledněna podmínka stanoviska EIA č. A33 (záchranný biologický průzkum před zahájením skrývkových prací, zejména v úseku pod Lovošem). Tato podmínka byla podle městského soudu zahrnuta v podmínkách žalobou napadeného rozhodnutí. Též podmínka č. B2 stanoviska EIA, ač jde o podmínku vztahující se k fázi výstavby, je promítnuta do podmínek k rozhodnutí o výjimce, neboť

pokračování

je v nich uložen transfer živočichů a biologický dohled zřízení náhradních stanovišť (podmínky č. 1 – 7 rozhodnutí správy CHKO ČS).

Městský soud neshledal důvodnými ani námitky brojící proti jednotlivým podmínkám uvedeným v rozhodnutí Správy CHKO ČS a ztotožnil se s argumenty obsaženými v rozhodnutí žalovaného, které považoval za logické. Dodal, že v současné fázi rozestavenosti stavby (zejména vzhledem k ekologickým pastem v jejím okolí) nelze u půlkilometrových či kratších úseků požadovat oddalování transferů na dobu výrazně zasahující do prostupu prací. Určení přesného umístění nových stanovišť plazů po jejich transferu je dle městského soudu nutno volit dle podmínek aktuálních v době transferu a postačuje proto určení vzdálenosti od budoucí stavby. Ostatně již v průběhu předchozího řízení byly vhodné plochy vytipovány (svahy kopce Lovoš) a v podmínkách je zajištěno, že konkrétní místa budou určena odborně způsobilou osobou. Obdobně je tomu tak, pokud jde o výsadbu jeřábu českého. Pokud v souvislosti s výsadbou jeřábu českého žalobce namítal, že mu nebylo mezi podklady doručeno vyjádření firmy Narcis Slatina s. r. o., konstatoval městský soud, že pro tuto vadu spočívající v porušení § 36 odst. 3 správního řádu nelze žalobou napadené rozhodnutí zrušit, protože tato vada neměla vliv na jeho zákonnost, neboť sám žalobce uvedl, že za předpokladu, že by toto vyjádření obdržel, nepovažoval by podmínku č. 6 rozhodnutí CHKO ČS za nejasnou.

II. Kasační stížnost

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a navrhl, aby zdejší soud rozsudek městského soudu (popř. i rozhodnutí žalovaného a Správy CHKO ČS) zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatel namítá, že nezákonnost prvního stanoviska SEA ze dne 20. 4. 1995 a stanoviska EIA ze dne 15. 11. 1996 měla vliv na zákonnost všech navazujících postupů a správních aktů, tedy nejen na rozhodnutí o umístění stavby, ale též na rozhodnutí o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Stanovisko EIA je totiž ve smyslu § 10 odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) povinným podkladem pro rozhodnutí o předmětné výjimce, neboť pro toto rozhodnutí obsahuje relevantní podmínky, a to jednak podmínku č. A33 požadující pro fázi přípravy (před zahájením skryvkových či stavebních prací) počítat se záchranným biologickým průzkumem se zvláštním zřetelem na úsek dálnice sady pod Lovošem a také podmínku č. B2 požadující pro fázi realizaci výstavby provedení záchranného biologického průzkumu. V této souvislosti stěžovatel poukazuje na dva rozsudky městského soudu, a to rozsudek ze dne 26. 4. 2013, č. j. 9 Ca 363/2009 – 162 a rozsudek ze dne 28. 6. 2013, č. j. 7 Ca 311/2009 - 61, kterými byla zrušena rozhodnutí o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny pro dva úseky silnice R52 Pohořelice – státní hranice, právě s odkazem na nezákonně vydané stanovisko SEA pro ÚP VUC Břeclavska, které způsobilo i nezákonnost navazujícího stanoviska EIA, a tedy i rozhodnutí o předmětné výjimce.

Městský soud se dle stěžovatele chybně ztotožnil s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2011, č. j. 1 As 6/2011 – 347, www.nssoud.cz. Stěžovatel tento rozsudek, stejně jako další navazující rozhodnutí prvního senátu Nejvyššího správního soudu považuje za nesprávný a rozporný se závazky České republiky vyplývajícími s mezinárodního a unijního práva. Stěžovatel zdůrazňuje, že námitky týkající se postupu při posouzení vlivů stavby dálnice D8 na životní prostředí a při výběru koridorů a variant její trasy pro umístění této stavby

uplatňoval již na počátku celého procesu jejího povolování, tzn. v územním řízení pro celou trasu dálnice a následně i v žalobě proti územnímu rozhodnutí o umístění této trasy. Jelikož však této žalobě nebyl přiznán odkladný účinek, byla během doby jeho platnosti pro velkou část stavby dálnice D8 vydána pravomocná rozhodnutí o výjimkách dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny a také několik stavebních povolení. Za této situace (při nepřiznání odkladného účinku žalobě proti územnímu rozhodnutí), neměl stěžovatel jinou možnost, než uplatnit totožné argumenty ve vztahu k nezákonnosti procesu SEA a stanoviska EIA v rámci dalších žalob směřujících proti rozhodnutí o udělení výjimek dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny a proti stavebním povolením, neboť ve všech těchto navazujících řízeních je podle § 10 odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanovisko EIA s podmiňujícím stanoviskem SEA povinným podkladem. Nezákonnost stanoviska EIA ve vztahu k výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny může být významná z hlediska splnění relevantních podmínek stanoviska EIA, neboť tyto podmínky mohou být zcela jiné pro správně, respektive zákonně vybranou variantu záměru a zcela jiné pro nesprávně vybranou variantu (je např. zásadní rozdíl, pokud by dálnice vedla dlouhým tunelem a žádné biotopy by nezasáhla, než kdyby vedla povrchovým způsobem s mosty a krátkými tunely, pro které by byla výjimka nutná).

Výklad, který vychází z právního názoru prvního senátu, představuje dle stěžovatele zásah do jeho práva na spravedlivý proces a porušení požadavků výkladu vnitrostátního práva v souladu se závazky vyplývajícími z Aarhuské úmluvy a ze směrnice EIA. Právní závěry prvního senátu o bariéře mezi předmětem územního a stavebního řízení, potažmo řízení o udělení výjimky, byly dovozeny pouze z výkladu vnitrostátního práva při opomenutí skutečnosti, že mezinárodní i unijní právo požaduje, aby na proces povolování záměrů (jak z pohledu právní úpravy, tak i z pohledu její aplikace vnitrostátními soudy) bylo pohlíženo jako na celek.

Stěžovatel upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 5 As 9/2015 – 146, www.nssoud.cz, který přezkoumával zákonnost stavebního povolení a v rámci tohoto přezkumu shledal, že stanovisko EIA je nezákonné. Z tohoto rozsudku mimo jiné vyplývá, že stanovisko EIA musí být aktuální a je významným odborným podkladem nejen pro územní rozhodnutí, ale také pro stavební povolení. V souzené věci jde přitom o situaci velmi podobnou, neboť i stěžovatel se již od roku 2001 s odkazem na § 10 odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí domnívá, že je-li stanovisko EIA podkladem pro navazující správní řízení, kterým může být i řízení o výjimce dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, je možné společně se žalobou proti příslušnému správnímu rozhodnutí požádat soud i o přezkum zákonnosti podkladového stanoviska EIA. Obdobně ostatně vyznívají i již uvedené nejnovější rozsudky Městského soudu v Praze. Závěrem stěžovatel upozorňuje na značné stáří stanoviska EIA, které je podkladem pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí i po patnácti letech od svého vydání. V této souvislosti stěžovatel poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 2. 2010, č. j. 8 As 6/2010 – 246, www.nssoud.cz, které jeho argumentům o nepoužitelnosti takto starého stanoviska EIA dává za pravdu.

Dalším stížným bodem stěžovatel brojí proti způsobu, jakým se městský soud vypořádal s jeho žalobní námitkou brojící proti tomu, že stanovisko EIA v rozporu s § 10 odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí není podkladem žalobou napadeného rozhodnutí, a námitkou, že není zřejmé, jaké relevantní podmínky stanovené ve stanovisku EIA byly do žalobou napadeného rozhodnutí zahrnuty. Krátké odůvodnění městského soudu považuje stěžovatel za nepřezkoumatelné, neboť nevysvětluje, proč se domnívá, že žalované rozhodnutí obsahuje jen dvě podmínky stanoviska EIA (č. A33 a č. B2), ačkoliv stanovisko EIA není součástí spisu. Stěžovatel je přesvědčen, že nelze do správního rozhodnutí přebírat podmínky stanovené ve stanovisku EIA, pokud toto stanovisko není součástí správního spisu. Názor stěžovatele, že stanovisko EIA obsahuje toliko dvě relevantní podmínky, přitom není podstatný, neboť podstatný je názor správního orgánu, který musí být přezkoumatelně odůvodněn. K tomu

pokračování

v dané věci nedošlo. Závěrem stěžovatel odkazuje na rozsudek městského soudu ze dne 13. 11. 2012, č. j. 8 Ca 90/2009 - 111, který jeho právní názor podporuje.

Třetím stížním bodem stěžovatel brojí proti způsobu, jakým městský soud vypořádal jeho žalobní námitky týkající se nejasnosti 5 podmínek stanovených v rozhodnutí Správy CHKO ČS, konkrétně podmínky č. 1, 2, 3, 4, a 6. Podle stěžovatele nebylo na místě, aby se městský soud podrobně zabýval otázkou, kolik lokalit z celé trasy dálnice D8 délky 16, 4 km bylo již v září 2007 skryto a kolik lokalit skryto nebylo. Není totiž podstatné, zda je výjimka udělována pouze pro jednu lokalitu s jedním zvláště chráněným druhem organismu, nebo pro desítky lokalit s desítkami druhů. Městský soud se měl naopak podrobně zabývat tím, zda se žalovaný řádně vypořádal s námitkami stěžovatele na precizaci jednotlivých podmínek, s nimiž stěžovatel sice souhlasí, avšak domnívá se, že jim chybí základní časové, místní a věcně technické parametry, které by byly jednoznačné, kontrolovatelné a vymahatelné. Stěžovatel dále brojí proti názoru městského soudu, že skutečnost, že se nemohl seznámit se všemi podklady rozhodnutí Správy CHKO ČS, je vadou, která nemohla mít vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

Žalovaný ve vyjádření odkázal na žalobou napadené rozhodnutí, svá vyjádření k žalobě, vyjádření osoby zúčastněné k žalobě a na rozsudek městského soudu, v nichž byly opakující se námitky stěžovatele vyvráceny. Dodal, že soudy zastávají konzistentní právní názor, kterým účelové argumenty stěžovatele vyvracejí.

Ke kasační stížnosti se vyjádřilo též Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen „ŘSD“), které v úvodu rozsáhle argumentuje k aktivní žalobní legitimaci stěžovatele a dovozuje, že ta stěžovateli přísluší pouze podle § 65 odst. 2 s. ř. s., a proto může být žaloba přípustná pouze v rozsahu namítaného porušení procesních práv. Jiné námitky stěžovateli nepřísluší, přičemž stěžovatel v prvním žalobním bodu neuvedl, že by došlo ke zkrácení jeho práv v řízení, ve kterém bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí nebo stanovisko EIA. Podstata prvního žalobního bodu spočívala v tom, že se stěžovatel nemohl účastnit procesu SEA. Stanovisko SEA však bylo podkladem pro územní plán velkého územního celku, a nikoli podkladem pro žalobou napadené rozhodnutí. Zákaz vnášet do dalších řízení námitky proti výběru koridoru pak zakazuje též § 89 odst. 2 stavebního zákona. K druhému stížnímu bodu ŘSD uvádí, že stěžovatel v odvolání proti rozhodnutí Správy CHKO ČS vytýkal pouze absenci stanoviska EIA ve správním spise, a nikoli nezahrnutí jeho podmínek do rozhodnutí, tuto druhou námitku tudíž ŘSD považuje v přezkumném řízení soudním za nepřipustnou. Ani jednu z obou námitek pak nepovažuje za důvodnou, neboť relevantní podmínka ze stanoviska EIA byla správními orgány zohledněna a chybějící stanovisko EIA ve správním spise za takové situace nemůže být vadou, která by mohla být důvodem zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Za nedůvodné pak ŘSD považuje i námitky brojící proti nekonkrétnosti podmínek rozhodnutí Správy CHKO ČS a ztotožňuje se s argumentací žalovaného, který námitky obdobně formulované v odvolání vyvrátil v žalobou napadeném rozhodnutí.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Následně Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

IV. A

Námítka týkající se nezákonosti stanoviska SEA a EIA

Základem této stěžovatelovy námítky, kterou se stěžovatel vrací dle jeho přesvědčení k nezákonně a nesprávně vybrané variantě záměru, je nesouhlas s judikaturou prvního senátu Nejvyššího správního soudu, o kterou se v rozhodované věci opřel i městský soud a která v jednotlivých věcech týkajících se stavebních povolení na dílčí úseky dálnice D8-0805 (například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2011, č. j. 1 As 6/2011 – 347, publikovaný pod č. 2368/2011 Sb. NSS, ze dne 8. 9. 2011, č. j. 1 As 83/2011 – 565, ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 119/2012 – 86 a ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 164/2012 – 54, všechny dostupné na www.nssoud.cz) dospěla k závěru, že námítky proti stanovisku k posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA) a procesu posouzení vlivů koncepce (například územně plánovací dokumentace) na životní prostředí (SEA), jejichž cílem je zpochybnit výběr konkrétní trasy dálnice, je třeba uplatnit v územním řízení, neboť v něm se rozhoduje o umístění stavby, přičemž ve stavebním řízení se k těmto námitkám nepřihlíží. Je třeba říci, že první senát na těchto svých závěrech setrval i ve svém nejnovějším rozhodnutí, totiž v rozsudku ze dne 23. 9. 2014, č. j. 1 As 176/2012 – 140, www.nssoud.cz, ve kterém byl první senát konfrontován s obdobnými argumenty proti své dosavadní judikatuře, které vznáší rovněž stěžovatel v nyní posuzované věci. Se závěry obsaženými v zejména v odstavcích 28 – 37 uvedeného rozsudku se Nejvyšší správní soud ztotožňuje i v nyní rozhodované věci a pro stručnost na ně odkazuje.

Stejně jako ve stavebním řízení, ani v řízení dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny není prostor pro zkoumání jiných variant trasy, neboť námítky ve vztahu k výsledkům procesu SEA lze uplatňovat v průběhu územního plánování, případně v návrhu na zrušení příslušné územně plánovací dokumentace, a námítky ve vztahu k výsledkům procesu EIA pak mají své místo v územním řízení, resp. v žalobě proti vydanému územnímu rozhodnutí. I tento závěr již v judikatuře Nejvyššího správního soudu zazněl, konkrétně v rozsudku ze dne 23. 6. 2011, č. j. 6 As 8/2010 – 323, www.nssoud.cz, ve kterém se uvádí: „*Stanovení konkrétní trasy dálnice D8 bylo předmětem územního řízení. Její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Přesně tímto způsobem ostatně žalobce postupoval, uplatnil námítky proti procesu SEA a stanovisku EIA v územním řízení a žalobě proti územnímu rozhodnutí. Porovnáváním několika možných variant či koridorů dálnice se má odehrávat před vydáním stanoviska SEA; po jeho vydání, jehož obsahem je doporučení či výběr jedné z několika možností, se pak pracuje s vybranou variantou. Stanovisko EIA je v prvé řadě podkladem pro územní řízení, v něm se také rozhoduje o umístění stavby na přesně určené pozemky (§ 4 odst. 1 písm. c/ vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, shodně § 9 odst. 1 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření). Stanovení konkrétní trasy dálnice D8 bylo předmětem územního řízení a její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. Lze tedy uzavřít, že v řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. se nelze vracet k procesu EIA (SEA).*“ Tímto rozsudkem správně argumentoval i městský soud, který si byl vědom toho, že musí korigovat své předchozí závěry učiněné v rozsudku ze dne 12. 1. 2009, č. j. 7 Ca 99/2006 – 65, kterým zrušil předchozí výjimku podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Citovaným rozsudkem totiž Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2009, č. j. 7 Ca 162/2008 – 173, který do značné míry z rozsudku městského soudu ze dne 12. 1. 2009, č. j. 7 Ca 99/2006 – 65, vycházel.

pokračování

Na posuzovanou věc lze přiměřeně vztáhnout rovněž závěry (byť vyslovené ve vztahu k § 43 zákona o ochraně přírody a krajiny) rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2009, č. j. 1 As 111/2008 – 363, www.nssoud.cz, dle něhož „nemají žalobci pravdu v tom, že zhodnotit, zda veřejný zájem na výstavbě dálnice výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody ve smyslu § 26 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., není možné bez současného porovnávání několika možných variant či koridorů dálnice. Toto srovnávání se má odehrávat před vydáním stanoviska SEA; po vydání stanoviska SEA, jehož obsahem je doporučení či výběr jedné z několika možností, se pak pracuje již jen s jednou variantou (resp. zde se dvěma variantami téhož koridoru), a na tom není nic závadného. (Stanovisko SEA by pochopitelně mělo být vydáno v souladu se zákonem, což zahrnuje i respektování práv veřejnosti, a výtku v tomto směru krajský soud dosud nevyvrátil). Ve fázi poměrování dvou zmíněných veřejných zájmů se již nezvažuje, jaká z variant dálnice by byla – v souhrnu nejrůznějších hledisek – nejbodnější, neboť toto srovnávání již proběhlo; posuzuje se už jen to, zda by měl standardně vyžadovaný zájem na ochraně přírody ve zvláště chráněných územích ustoupit konkrétní variantě dálnice (která už v předchozí fázi prošla „předvýběrem“ z více variant)“.

Tedy poté, co bylo příslušnými orgány rozhodnuto o výběru varianty dálnice D8, nelze po orgánu ochrany přírody v řízení podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny požadovat, aby se znovu vracel o krok zpět a vedle varianty trasy, s níž přichází žadatel o výjimku, zkoumal i to, jaký dopad na zvláště chráněné druhy by měly i varianty jiné, v předchozích procesech již „vyloučené“. Tím by se popírala logická návaznost jednotlivých kroků a procesy SEA a EIA by ztrácely smysl, pokud by jejich výsledek neměl být závazný pro další postupy. Tyto úvahy by se též odehrávaly zcela mimo předmět příslušného správního řízení, který je vymežován žadatelem, odvíjí se od plánovaného umístění konkrétní stavby. V daném řízení chybí jakýkoli prostor pro zvažování jiných variant stavby (v daném případě jiné trasy dálnice). Na tom nic nemění ani podmínka uvedená v § 56 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny spočívající v neexistenci jiného uspokojivého řešení. Tím měl zákonodárce na mysli řešení (včetně konkrétních opatření k minimalizaci zásahů dotčení zvláště chráněných druhů), které je v době rozhodování správních orgánů skutečně reálné, nikoliv hypotetické, tedy takové, které již bylo v předcházejících zmiňovaných procesech jakožto možná alternativa posuzovaného záměru vyloučeno.

Se stěžovatelem nelze souhlasit v tom, že uvedené závěry o tom, že v řízení dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny (stejně jako v řízení o stavebním povolení) není prostor pro zkoumání zákonnosti stanoviska SEA a EIA, by bez dalšího vedly k odeprání soudní ochrany a byly tak v rozporu se zmiňovanými závazky ČR vyplývajícími z Aarhuské úmluvy a ze směrnice EIA. Vydání stavebního povolení do doby, než je jemu předcházející územní rozhodnutí, včetně případného podkladového aktu ve formě stanoviska EIA, přezkoumáno správním soudem, lze totiž zabránit tím, že bude žalobě proti danému územnímu rozhodnutí přiznán odkladný účinek. V této souvislosti lze připomenout rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č. j. 1 As 13/2007 – 63, publikovaný pod č. 1461/2008 Sb. NSS, v němž dospěl opět první senát zdejšího soudu k závěru, že stanovisko EIA není samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví a že v souladu s čl. 9 Aarhuské úmluvy a směrnicí EIA lze toto stanovisko přezkoumávat až v rámci konečného rozhodnutí, jehož je stanovisko podkladem (tj. nejčastěji rozhodnutí o umístění stavby); zároveň však zdejší soud konstatoval: „Musí být ovšem respektovány požadavky uvedené v čl. 9 odst. 4 Úmluvy – poskytovaná právní ochrana musí být čestná, férová, spravedlivá, včasná a finančně dostupná, osoby z řad dotčené veřejnosti musí mít možnost dosáhnout vydání předběžného opatření či přiznání odkladného účinku žalobě.“ Posuzovat, do jaké míry praxe krajských soudů rozhodujících ve správním soudnictví tomuto imperativu odpovídá, již přesahuje rámec předmětné věci, lze však v každém případě konstatovat, že právní úprava obsažená v § 73 (a potažmo § 107), případně § 38 s. ř. s., zejména po novele provedené s účinností od 1. 1. 2012 zákonem č. 303/2011 Sb., takovému postupu rozhodně nebrání, naopak pro něj vytváří příznivé podmínky.

Shora řečené nicméně neznamená, že by stanovisko EIA nebylo podkladem pro rozhodování orgánu ochrany přírody a krajiny. Toto stanovisko v relevantním rozsahu podkladem je, možnosti jeho přezkumu v rámci žaloby proti rozhodnutí o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny (prostřednictvím § 75 odst. 2 s. ř. s.) jsou však výrazně omezeny. Je tomu tak proto, předmět řízení o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny je ve srovnání s širokou škálou složek životního prostředí, které jsou předmětem posuzování v procesu EIA (jsou posuzovány vlivy nejen na živočichy a rostliny, ale též na ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky), příliš úzký. Přezkum stanoviska EIA v rámci daného řízení by se tudíž mohl týkat pouze podmínek stanoviska EIA majících bezprostřední vztah k rozhodnutí o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, případně procesního postupu vedoucího k vydání stanoviska EIA, v jehož důsledku byly takové podmínky dle žalobních tvrzení vadně formulovány. Takové konkretizované žalobní námitky však žaloba neobsahovala. Žaloba byla totiž postavena na námitkách dožadujících se vedení dálnice D8 v jiné trase, přičemž v důsledku neposouzení těchto variant považovala příslušné procesy SEA a EIA za nezákonné. K takto formulovaným žalobním námitkám tudíž přezkum stanoviska EIA jako celku v rámci žaloby proti rozhodnutí o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny možný není.

Na tom nemohou nic změnit ani odkazy stěžovatele na ojedinelá soudní rozhodnutí (zejména rozsudek městského soudu ze dne 26. 4. 2013, č. j. 9 Ca 363/2009 – 162, kterým byla zrušena výjimka podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny pro stavbu silnice R5206 Perná – st. hranice ČR/Rakousko, a rozsudek městského soudu ze dne 28. 6. 2013, č. j. 7 Ca 311/2009 – 61, kterým byla zrušena výjimka podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny pro stavbu silnice R5204 Pohorelice – Ivaň, v obou případech z důvodu celkové nezákonnosti stanoviska SEA pro ÚP VÚC Břeclavska a i navazujícího stanoviska EIA), která s uvedenými závěry nejsou v souladu. Pokud jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 5 As 9/2006 – 146, nutno uvést, že závěry tohoto rozsudku stěžovatel poněkud zkresluje, když tvrdí, že důvodem zrušení stavebního povolení bylo nezákonné stanovisko EIA. V dané věci totiž žádné stanovisko EIA vydáno nebylo, což Nejvyšší správní soud považoval za vadu stavebního řízení, avšak v atypické situaci, kdy zatímco v době vydání územního rozhodnutí daný záměr posuzování nepodléhal z hlediska zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 244/1992 Sb.“), v době vydání stavebního povolení již uvedený záměr patřil mezi záměry vyžadující zjišťovací řízení podle nového zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Toto rozhodnutí tedy řešilo zcela jinou otázku a za jiných skutkových okolností. Stejně tak nepřiléhavá je argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 8 As 6/2010 – 246, www.nssoud.cz. V tomto rozsudku se Nejvyšší správní soud zabýval problematikou použitelnosti starého stanoviska EIA, jak uvádí stěžovatel, avšak činil tak v rámci přezkumu rozhodnutí o umístění stavby. Toto rozhodnutí tedy stěžovatelův náhled na řešenou otázku nepodporuje, spíše je tomu přesně naopak, kdy vyslovený názor Nejvyššího správního soudu plně konvenuje se shora uvedenými závěry o tom, že přezkum stanoviska EIA je spjat s přezkumem územního řízení, a nikoli s jinými řízeními.

Tato námitka tudíž není důvodná.

IV. B

Námitka týkající se nezahrnutí stanoviska EIA mezi podklady rozhodnutí a neobhlédnutí jeho podmínek

Stěžovatel rozsudek městského soudu v rozsahu, ve kterém byl jako nedůvodný zamítnut žalobní bod týkající se nezahrnutí stanoviska EIA mezi podklady rozhodnutí

pokračování

a nezohlednění jeho podmínek, považuje předně za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, a to proto, že městský soud dostatečně nevysvětluje, proč se domnívá, že žalobou napadené rozhodnutí v sobě obsahuje jen dvě podmínky stanoviska EIA (č. A33 a č. B2) a též se nevyjadřuje k tomu, že stanovisko EIA není součástí správního spisu.

K této části námitky Nejvyšší správní soud uvádí, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je vyhrazena jen vážným nedostatkům odůvodnění rozhodnutí krajského (městského) soudu, kdy závěry soudem vyslovené vůbec nelze přezkoumat v řízení o kasační stížnosti. Jedná se o případy, kdy z odůvodnění napadeného rozsudku není zřejmé, „*proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené*“, a to zejména tehdy, „*jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS). Vadu takové intenzity Nejvyšší správní soud neshledává, neboť má za to, že úvahy městského soudu týkající se uvedeného žalobního bodu jsou z jeho rozsudku v dostatečné míře seznatelné. Při posuzování nepřezkoumatelnosti jakéhokoli rozhodnutí je podstatné, že jsou odpovídající úvahy v daném rozhodnutí obsaženy, respektive že jsou jednotlivé závěry z dílčích úvah odvoditelné v případě, že nejsou vyjádřeny výslovně. Je naopak nepodstatné, že tyto úvahy nejsou koncentrovaně shrnuty na jednom místě, byť tato skutečnost jistě může být na újmu čtivosti a snazšímu porozumění závěrů rozhodnutí.

K otázce stanoviska EIA jakožto podkladu rozhodnutí o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny se městský soud vyjadřuje již na straně 9 rozsudku, kde v rámci posuzování námitky týkající se nezákonnosti stanoviska EIA cituje závěry jiného rozsudku městského soudu, ve kterých je mimo jiné konstatováno, že podmínky stanoviska EIA mají být promítnuty do rozhodnutí vydaného podle § 12 a § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny v rozsahu předmětu tohoto řízení, a to proto, aby informace plynoucí ze stanoviska EIA byly specializovaným orgánem zohledněny při posuzování vlivu stavby na krajinný ráz, případně zvláště chráněné území. Tyto závěry městský soud uváděl s tím, že jsou plně aplikovatelné i pro řízení podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Již z těchto úvah je názor městského soudu na problematiku vztahu stanoviska EIA k rozhodnutí o výjimce podle § 56 zákon o ochraně přírody a krajiny zřejmý, přičemž úvaha o tom, že ve věci relevantní podmínky stanoviska EIA č. A33 a č. B2 jsou zahrnuty do podmínek obsažených v rozhodnutí Správy CHKO ČS, je konzistentní s vysloveným závěrem o nutnosti zohlednit v řízení o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny relevantní podmínky stanoviska EIA. Byť se městský soud výslovně nevyjádřil k tomu, že stanovisko EIA nebylo součástí správního spisu, je zřejmé, že tuto vadu v situaci, kdy relevantní podmínky tohoto stanoviska byly v rozhodnutí správy CHKO ČS zohledněny, nepovažoval za vadu, která by měla vést ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Městský soud tedy vyjádřil zcela přezkoumatelnou úvahu upínající se k příslušnému žalobnímu bodu, a proto stěžovatelova námitka tvrdící nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu je nedůvodná.

Shora uvedené závěry městského soudu pak Nejvyšší správní soud považuje za správné. Již v rozsudku ze dne 19. 1. 2010, č. j. 1 As 91/2009 – 83, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud posuzoval otázku, zda stanovisko EIA má být využito a zohledněno pouze pro rozhodování v územním řízení či řízení o vydání stavebního povolení, nebo zda závěry formulované v tomto stanovisku mají být podkladem v každém navazujícím správním řízení probíhajícím podle zvláštních (tzv. složkových) zákonů. Dospěl zde k závěru, že „*stanovisko EIA musí být v posuzovaném případě závažným podkladem pro rozhodnutí orgánu ochrany přírody podle § 12 a § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny a má být zohledněno v napadeném rozhodnutí v rozsahu, v jakém se vztahuje ke posuzovanému předmětu řízení*“. V dané věci se Nejvyšší správní soud také zabýval otázkou, jak má být nakládáno se stanoviskem EIA zpracovaným podle zákona č. 244/1992 Sb. v následných správních řízeních zahájených po nabytí účinnosti zákona o posuzování vlivů

na životní prostředí, přičemž dospěl k závěru, že s takovým stanoviskem EIA musí být v dalších správních řízeních nakládáno v souladu s § 10 odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, bez ohledu na to, zda toto stanovisko bylo vydáno podle zákona č. 244/1992 Sb. nebo podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Na podporu své argumentace tehdy Nejvyšší správní soud zmínil též rozsudek Soudního dvora ze dne 9. 8. 1994 ve věci *C-396/92 Bund Naturschutz in Bayern e.V. a Richard Stabnsdorf a další proti Freistaat Bayern, Stadt Vilsbiburg a Landkreis Landshut*, který se zabýval otázkou přechodných ustanovení směrnice 85/337/EHS ze dne 27. 6. 1985, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí.

Na shora uvedený rozsudek následně navázal rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 8. 2012, č. j. 1 As 47/2012 – 38, www.nssoud.cz, který konstatoval, že závěry shora uvedeného a citovaného rozsudku „je nutno vztáhnout i na rozhodnutí o povolení výjimky podle § 56 cit. zákona, neboť i toto rozhodnutí obdobně jako rozhodnutí podle § 12 či § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny je rozhodnutím konečným ve vztahu ke svému předmětu řízení, současně také jedním z rozhodnutí v řetězu, které je nutné pro realizaci zamýšleného zásahu (zde stavby rychlostní silnice). I řízení o výjimce podle § 56 tohoto zákona tedy musí být chápáno jako řízení navazující na proces EIA ve smyslu § 10 odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.“ Je tedy nepochybné, že stanovisko EIA je v rozsahu podmínek týkajících se ochrany zvláště chráněných druhů živočichů podkladem pro rozhodnutí o povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny a mělo by proto být součástí správního spisu. Jestliže tomu tak nebylo, bylo řízení před správním orgánem zatíženo vadou, avšak s ohledem na konkrétní okolnosti věci nikoli takovou, která by měla vliv na zákonitost žalobou napadeného rozhodnutí. Předmětné stanovisko EIA totiž bylo bez pochyby všem zúčastněným subjektům (tj. jak Správě CHKO ČS a žalovanému, tak i stěžovateli) dostatečně známo. Toto stanovisko se prolínalo celou řadou souvisejících správních řízení a bylo součástí celé řady správních spisů. Nejvyšší správní soud například ověřil, že toto stanovisko EIA je součástí správního spisu předloženého soudu ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 5 As 6/2013, která se týkala umístění a povolení dílčí části stavby dálnice D8 v úseku Lovosice – Řehlovice, přičemž v tomto správním řízení stěžovatel vystupoval jako účastník řízení. Toto stanovisko stěžovatel městskému soudu též přiložil jako přílohu k žalobě a nelze tudíž pochybovat o tom, že by mu jeho obsah nebyl v dostatečném rozsahu znám. O tom, že toto stanovisko bylo známo žalovanému, nemůže být vůbec sporu, neboť žalovaný jej – byť v jiném řízení – vydal a z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí je zřejmé, že z tohoto stanoviska EIA také posuzované věci vycházel. Žalovaný se jednak podrobně zabývá otázkou závaznosti podmínek stanoviska EIA, přičemž mj. s odkazem na shora uvedený rozsudek Soudního dvora ve věci *C-396/92* dospívá k závěru, že podmínky stanoviska EIA jsou závazné pro všechna navazující správní řízení a správní orgány je zapracují do právních aktů vydaných v jednotlivých správních řízeních k tomu určených, ledaže podrobně odůvodní, proč tak nečiní. Žalovaný též uvádí, že pokud je vedeno řízení o udělení výjimky a stanovisko EIA již bylo vydáno, mohou jeho závěry být zohledněny již v rámci tohoto řízení. A dále se žalovaný (s kladným závěrem) zabývá otázkou, zda podmínka tohoto stanoviska č. A33, jako podmínka mající vztah k ochraně zvláště chráněných druhů živočichů, je zahrnuta v podmínkách rozhodnutí Správy CHKO ČS. Nutno – k další dílčí výtce stěžovatele, že žalovaný stanovisko EIA nepovažuje za podklad svého rozhodnutí – dodat, že s ohledem na reprodukováné závěry žalovaného není zřejmé, na základě čeho stěžovatel tento svůj závěr činí.

Stěžovateli je tedy třeba dát zapravdu pouze v tom, že stanovisko EIA mělo být součástí správního spisu. Nelze však již s ohledem na obeznámenost relevantních subjektů s tímto stanoviskem souhlasit s jeho názorem, že z důvodu, že toto stanovisko ve správním spise založeno nebylo, bylo ze strany žalovaného nezbytné rozhodnutí Správy CHKO ČS zrušit. Stejně tak Nejvyšší správní soud nesouhlasí s tím, že v důsledku zmíněné procesní vady nelze do správního rozhodnutí přebírat podmínky stanoviska EIA. Tuto procesní vadu nelze podle

pokračování

názoru Nejvyššího správního soudu absolutizovat, ale je třeba otázku přenosu podmínek stanoviska EIA do příslušného správního rozhodnutí posoudit z materiálního hlediska. To městský soud učinil a v jeho postupu nelze spatřovat zmatečnost a nezákonnost, jak tvrdí stěžovatel, a to ani v tom ohledu, že krom zohlednění podmínky č. A33 stanoviska EIA městský soud shledal též zohlednění podmínky č. B2 stanoviska EIA, které oproti tomu žalovaný ve svém rozhodnutí nezmiňuje. Nelze totiž přehlédnout, že obě tyto podmínky se ve své podstatě vztahují k témuž – k nezbytnosti zajistit a realizovat záchranný biologický průzkum, neboť zatímco podmínka č. A33 (která zní: „*Počítat se záchranným biologickým průzkumem se zvláštním zřetelem na významnou entomologickou lokalitu – sady mezi Bálínkou a Lovošem. Seznam ovlivněných kriticky ohrožených, silně ohrožených a ohrožených druhů rostlin konzultovat se SCHKO.*“) se vztahuje k fázi přípravy záměru, podmínka č. B2 (která zní: „*Realizovat záchranný biologický průzkum.*“) se vztahuje k fázi realizace záměru. Nutno dodat, že po věcné stránce stěžovatel závěr městského soudu o tom, že právě tyto dvě podmínky stanoviska EIA jsou z hlediska rozhodování o udělení výjimky podle § 56 zákon o ochraně přírody a krajiny podmínkami relevantními a že byly v žalobou napadeném rozhodnutí, respektive v rozhodnutí Správy CHKO ČS zohledněny, nepochybňuje.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud k požadavku stěžovatele na uvedení jasného stanoviska k tomu, které podmínky správní orgány převzaly do svých rozhodnutí a které nikoli a proč, dodává, že pokud žalovaný výslovně uvedl, že za relevantní považuje podmínku týkající se záchranného biologického průzkumu, která byla v rozhodnutí Správy CHKO ČS zohledněna, je třeba jeho vyjádření považovat za dostatečné. Trvat na tom, aby správní orgány ohledně dalších podmínek jednoznačně uvedly, že je za relevantní nepovažují a tento závěr odůvodnily, by byl postup formalistický, postrádající věcné opodstatnění, neboť tyto podmínky se k předmětu řízení o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny zjevně nevztahují. To je důsledkem toho, že v rámci posuzování vlivů na životní prostředí se posuzují vlivy nejen na živočichy a rostliny, ale též na ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky, a tedy celá řada podmínek se logicky vztahuje ke zcela jiným složkám životního prostředí v tom nejširším slova smyslu, než je ochrana zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Námítka tudíž ve svém souhrnu důvodná není.

IV. C

Námítka týkající se nejasnosti uložených podmínek

Podstatou této stěžovatelovy námítky je jeho nesouhlas s reakcí městského soudu na jeho námítky proti podmínkám č. 1, 2, 3, 4 a 6, za kterých se povoluje výjimka podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Těmto podmínkám podle stěžovatele chybí základní časové, místní a věcně-technické parametry, a z tohoto důvodu jsou nejednoznačné, nekontrolovatelné a nevymahatelné. Například stěžovatel požaduje, aby bylo v rámci podmínky č. 1 vytipováno několik konkrétních lokalit, kam budou vypuštěna odchycená zvířata. Podmínku, že tato zvířata mají být vypuštěna nejméně 500 m od tělesa dálnice, považuje za nedostatečnou. Taktéž u podmínky č. 2, která požaduje zřízení náhradních letních a zimních stanovišť, dle stěžovatele chybí přesnější určení, kde se lokality pro taková stanoviště nacházejí. V případě podmínky č. 3 stěžovatel požadoval konkretizaci umístění a podoby technických opatření proti vnikání plazů na těleso dálnice. U podmínky č. 4 stěžovatel žádal, aby bylo přesně časově určeno, kdy mají být instalována technická opatření na ochranu vodního toku v Uhelné strouze ve vztahu k termínu zahájení výstavby mostu mezi tunelem Prackovice a tunelem Radejčín. V případě podmínky č. 6 stěžovatel požadoval, aby bylo přesně stanoveno, na jakých konkrétních parcelách mají být vysazovány stromy jeřábu českého.

Městský soud v dané věci odkázal na podrobné vypořádání, které ohledně těchto námitek provedl ve svém rozhodnutí žalovaný a s jeho závěry se ztotožnil. Zdůraznil též roli odborně způsobilé osoby, jejíž účast u jednotlivých úkonů je v podmínkách zajištěna.

Rovněž Nejvyšší správní soud má za to, že argumenty žalovaného, kterými vysvětlil účinnost uložených podmínek bez potřeby jejich dalšího zpřesňování, stěžovatel nevyvrací a uložené podmínky tak lze považovat za dostatečně přesné a odpovídající účelu, kterého mají dosáhnout. Účast biologického dozoru stavby, jakožto garanta jejich důsledného dodržení, nelze marginalizovat. Je třeba také zdůraznit, že skutkový stav, ze kterého v dané věci správní orgány vycházely, byl s ohledem na vysoký stupeň rozestavenosti dálnice jiný, než ten, ze kterého vycházela předchozí zrušená rozhodnutí, a proto nelze považovat bez dalšího za vadné, pokud nové podmínky jsou formulovány jinak (dle přesvědčení stěžovatele méně přesně), než tomu bylo u podmínek v dříve zrušených rozhodnutích. Rovněž je třeba vzít v potaz podmínku č. 7, která stanoví povinnost vždy do 31. 12. každého roku předložit Správě CHKO ČS písemnou zprávu o provedení zásahů výjimkou povolených. Příslušný orgán ochrany přírody si tímto zajišťuje, aby byl pravidelně informován, přičemž mimo jiné i v návaznosti na tyto informace mohou příslušné orgány ochrany přírody realizovat následné mechanismy kontroly v podobě státního dozoru v ochraně přírody a krajiny.

V případě podmínek č. 1 a 2 je třeba poukázat na to, že jako vhodné místo pro vypuštění a zřízení náhradních letních a zimních stanovišť plazů jsou v podmínkách určeny svahy kopce Lovoš, a to ve vzdálenosti minimálně 500 metrů od tělesa dálnice. Tuto podmínku společně s tím, že na konkrétní realizaci odchyta a vypuštění zvířat bude dohlížet odborně způsobilá osoba, je tudíž třeba považovat za dostatečně určitou a konkrétní. Ve vztahu k podmínce č. 3 žalovaný podle názoru Nejvyššího správního soudu rovněž dostatečně vysvětlil, proč není třeba dále konkretizovat „vhodná technická opatření“, která mají bránit vnikání plazů na těleso dálnice. Jednak uvedl, že konkrétní typ opatření není možné stanovit, neboť v jednotlivých úsecích se mohou lišit, a dodal, že na některých úsecích stávající řešení stavby požadavek na zabránění vnikání plazů na těleso dálnice již splňuje (například přemostění dálnice, návaznost dálnice na neatraktivní biotopy, tj. obdělávaná pole). Dodal též, že stávající návrh ozelenění dálnice též odpovídá požadavku podmínky na výsadbu porostu silně zapojených keřů. K podmínce č. 4 žalovaný vysvětlil, že toku v Uhelné strouze se samotná stavba nedotkne a účelem podmínky je eliminace jeho potenciálního znečištění, přičemž tato podmínka musí být plněna v časovém souběhu s realizací stavby a je třeba, aby byla realizována dle pokynů odborně způsobilé osoby.

V případě podmínky č. 6 žalovaný konstatuje, že jde o již částečně splněnou podmínku z předchozího zrušeného rozhodnutí, kdy plochy pro výsadbu jsou již vybrány, jak plyne ze zprávy společnosti Narcis Slatina s. r. o. Na toto vyjádření žalovaného stěžovatel v žalobě reagoval námitkou, že mu toto stanovisko, které bylo podkladem pro rozhodnutí Správy CHKO ČS, nebylo doručeno a řízení bylo proto zatíženo vadou spočívající v porušení § 36 odst. 3 správního řádu. Městský soud však toto vadu nepovažoval za vadu mající vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, a to s odůvodněním, že sám stěžovatel v žalobě uvedl, že v případě, že by měl zmíněnou zprávu k dispozici, svoji námitku v odvolání vůči podmínce č. 6 by ani nevznášel, neboť by to bylo nelogické. Toto sdělení stěžovatele přitom podle názoru Nejvyššího správního soudu není vytrženo z kontextu, jak v kasační sůžnosti tvrdí stěžovatel, a jestliže městský soud z tohoto stanoviska stěžovatele vycházel ve své úvaze o nedostatku vlivu vady na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, je jeho úvaha logická a správná.

Ani tyto námitky tedy nejsou důvodné.

pokračování

V. Celkové hodnocení kasační stížnosti a náklady řízení

Nejvyšší správní soud žádnou ze stěžovatelových námitek neshledal důvodnou, a proto kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti, z obsahu spisu však plyne, že mu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 20. února 2015

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu